Betänkande FiUB 36/2018 rd– RP 317/2018 rd

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om skatt på vissa försäkringspremier

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om skatt på vissa försäkringspremier (RP 317/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande och till jord- och skogsbruksutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 25/2018 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört
- regeringsråd Tommi Parkkola, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Risto Sakki, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Vesa Kahilampi, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Anne Vainio, jord- och skogsbruksministeriet
- direktör Lea Mäntyniemi, Finanssiala ry
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Inget yttrande av
- Skatteförvaltningen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en temporär ändring av lagen om skatt på vissa försäkringspremier.

Det föreslås att lagen ändras så att försäkringar mot skördeskador och växtskadegörare befrias från skatt på försäkringspremier.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och gälla till utgången av 2027.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar. Utskottet föreslår att propositionen ändras så att befrielsen från skatt på försäkringspremier också ska gälla försäkringar mot djursjukdomar.

Bakgrund

I propositionen föreslås att försäkringar mot skördeskador och växtskadegörare befrias från skatt på försäkringspremier för att främja ibruktagande av det försäkringsbaserade systemet för ersättande av skördeskador. Befrielsen är temporär och gäller till utgången av 2027. Propositionen grundar sig på ett regeringsbeslut som fattades i samband med budgetmanglingen i augusti 2018.

När det gäller ersättning av skördeskador övergick man i Finland i början av 2016 från ett lagbaserat och statligt finansierat system till ett försäkringsbaserat system. Riktlinjer drogs upp för finansiering av det offentliga stöd som eventuellt behövs för utvecklande av nya försäkringsprodukter och för upprättande av marknader i den regeringsproposition som gällde ändring av lagen om ersättande av skördeskador och i jord- och skogsbruksutskottets betänkande om saken (JsUB 19/2013 rd — RP 143/2013 rd).

Också finansutskottet har i sina betänkanden (FiUB 2/2018 rd och FiUB 22/2018 rd ansett att det på ett eller annat sätt måste utvecklas en godtagbar och fungerande modell för ersättningen av skördeskador. Man bör sträva efter att avskaffa ersättningar av engångskaraktär som strider mot Finlands energi- och klimatmål och som riktas på ett ofullständigt sätt. Detta skulle också öka säkerheten för investeringar i förnybar energi och höja de ungas tilltro till branschen trots de växande klimatriskerna. En permanent lösning skulle också bättre än enskilda lösningar göra det möjligt att beakta behovet av att trygga skattebasen samt hålla de administrativa kostnaderna för verkställigheten på en skälig nivå.

Allmän bedömning

De exceptionella väderförhållandena 2017 och 2018 visade att det försäkringsbaserade systemet för ersättning av skördeskador ännu inte fungerar. Bara två finländska försäkringsbolag har erbjudit skördeskadeförsäkringar som tecknas i händelse av exceptionella väderfenomen, och bara ungefär en procent av åkerarealen var försäkrad 2018. För närvarande erbjuds inga försäkringar alls i händelse av skador orsakade av växtskadegörare i Finland. Som orsaker till den obetydliga efterfrågan på försäkringar har nämnts bland annat att de försäkringsprodukter som finns inte har motsvarat odlarnas behov eftersom exempelvis försäkringsskyddet har varit begränsat. Å andra sidan har den knappa efterfrågan inte heller uppmuntrat till att öka försäkringsutbudet.

Utskottet anser att man bör nå en permanent lösning när det gäller ersättningarna för skördeskador. Den föreliggande propositionen syftar till att underlätta för företagarna i fråga om risker som de inte själva kan påverka men som har stora effekter på förutsättningarna för att bedriva näring. I ett fungerande försäkringsbaserat system kan försäkringarna utvecklas så att de på ett smidigare sätt motsvarar efterfrågan jämfört med statens ersättningssystem. Den odlare som tecknat en försäkring deltar dessutom i kostnaderna för systemet genom en försäkringspremie. En annan sak som talar för propositionen är att behovet av statliga stödåtgärder i efterskott minskar när det försäkringsbaserade systemet fås att fungera bättre.

Med tanke på statsfinanserna som helhet anser utskottet således att propositionen är ytterst motiverad trots att den innebär ett undantag från den nuvarande strukturen i lagen om skatt på vissa försäkringspremier. Utskottet konstaterar också att den föreslagna direkta skattefriheten i realtid sannolikt bättre främjar försäljningen av försäkringar än alternativet med en återbäring som betalas ut med fördröjning, som också övervägdes. Också de avsevärt mindre administrativa kostnaderna talar för direkt skattefrihet.

Slopandet av försäkringspremieskatten antas sänka priset på försäkringarna och öka deras efterfrågan. Priset kan sjunka också på grund av ett ökat antal försäkringstagare till följd av en ökad efterfrågan. Det sker dock sannolikt inte någon stor ökning i efterfrågan eftersom systemet fortfarande är outvecklat och marknadsförhållandena svåra att förutse. Undersökningar visar också att skattesänkningar i allmänhet inte överförs fullt ut på priserna. Risken är då att en del av skattesänkningen gynnar endast försäkringsbolagen.

Enligt propositionen strävar man efter att säkerställa att skattefriheten syns i priserna på försäkringar genom att skattefriheten är tidsbestämd, och genom att följa upp priserna. För att nå de övriga målen med propositionen är det enligt utskottet också behövligt att följa utvecklingen av utbudet av och efterfrågan på försäkringar.

Kommissionen godkände den i propositionen föreslagna åtgärden utifrån gruppundantagsförordningen för jord- och skogsbruket i december 2018. Inte heller till dessa delar finns det således något hinder för det föreslagna nya statliga stödet, som överensstämmer med EU:s bestämmelser. Åtgärden uppskattas påverka statens årliga skatteintäkter med högst 1—2 miljoner euro när det gäller skattefriheten för skördeskadeförsäkringar och med cirka 0,5 miljoner euro när det gäller skattefriheten för växtskadegörare.

Försäkringar mot djursjukdomar

Jord- och skogsbruksutskottet lyfte fram försäkringarna mot djursjukdomar i sitt utlåtande (JsUU 25/2018 rd) och konstaterade att man även för deras del bör vidta åtgärder för att slopa försäkringspremieskatten. Särskilt ersättningarna från de gruppförsäkringar som tecknats i händelse av salmonella har redan nått eller håller på att nå den övre ersättningsgränsen, sägs det i utlåtandet. Framtiden för försäkringarna står på spel. Också vid utfrågningen i finansutskottet uttryckte de sakkunniga oro över framtiden för försäkringarna mot djursjukdomar.

Förebyggandet av smittsamma djursjukdomar i primärproduktionen är en väsentlig del av livsmedelssäkerheten och skyddet av folkhälsan, eftersom en del av sjukdomarna också kan sprida

sig från djur till människor. Ett heltäckande försäkringsskydd bidrar till att begränsa enskilda skador och förhindrar därigenom att sjukdomar sprids till livsmedelskedjan eller andra produktionsenheter. Särskilt genom gruppförsäkringarna når man en god täckning. Också skyddsanvisningarna i samband med försäkringarna uppmuntrar och bidrar till att hålla sjukdomsriskerna under kontroll.

Utskottet anser att det är nödvändigt att man ser allvarligt på den ökade risken för djursjukdomar på gårdarna. Utskottet konstaterar att försäkringarna mot djursjukdomar är ett viktigt medel för att förebygga eventuella sjukdomsfall och förhindra att de utvecklas till epidemier. Man bör därför säkerställa en omfattande och heltäckande användning av dessa försäkringar. Att man lyckas förebygga djursjukdomar är också av väsentlig betydelse för försörjningsberedskapen och livsmedelsexporten. För att förhindra mer utbredda problem anser utskottet dessutom att det också bör bli lättare att teckna försäkringarna, särskilt i det rådande läget med svag lönsamhet för jordbruket.

Av de ovannämnda orsakerna föreslår utskottet att propositionen ändras så att befrielsen från skatt på försäkringspremier också ska gälla försäkringar mot djursjukdomar. Som det sägs i motiven i regeringens proposition omfattas ändringen av EU-reglerna om statligt stöd. Genomförandet kräver således Europeiska kommissionens godkännande. Utifrån artikel 28 i gruppundantagsförordningen är det dock skäl att anta att det också är möjligt att betala stöd för försäkringar mot djursjukdomar. Den årliga förlusten av skatteintäkter till följd av den ändring som utskottet föreslår uppskattas till cirka 700 000 euro. Man bör försäkra sig om att skattefriheten syns i priserna, på samma sätt som det som sägs ovan i fråga om försäkringar mot skördeskador och växtskadegörare.

Ikraftträdandebestämmelsen

När det gäller försäkringarna mot skördeskador och växtskadegörare avses lagen träda i kraft så snart som möjligt. I fråga om försäkringarna mot djursjukdomar kräver ikraftträdandet dock Europeiska kommissionens godkännande. Till dessa delar föreskrivs det genom förordning av statsrådet om ikraftträdandetidpunkten. I sin helhet gäller lagen till utgången av 2027.

DETALJMOTIVERING

Lagförslaget

5 §. Utskottet föreslår att paragrafen får ett nytt 2 mom. där det föreskrivs att också en försäkringspremie som grundar sig på avtal om försäkring mot djursjukdomar är fri från skatt.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår att ikraftträdandebestämmelsen får ett nytt 2 mom., där det sägs att bestämmelser om ikraftträdandet i fråga om avtal som gäller försäkring mot djursjukdomar utfärdas genom förordning av statsrådet. Förordningen kan utfärdas efter att Europeiska kommissionen har godkänt ändringen. Också i fråga om avtal som gäller försäkring mot djursjukdomar är ändringen temporär och gäller till utgången av 2027.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 317/2018 rd med ändringar. ***(Utskottets ändringsförslag)***

Utskottets ändringsförslag

Lag

om temporär ändring av lagen om skatt på vissa försäkringspremier

I enlighet med riksdagens beslut

fogas temporärt till lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/1966) nya 5 och 6 §, i stället för de 5 och 6 § som upphävts genom lag 774/2016, som följer:

5 §

Fri från skatt är en försäkringspremie som grundar sig på avtal om försäkring mot skördeskador eller på avtal om försäkring mot växtskadegörare inom primär jordbruksproduktion.

Fri från skatt är också en försäkringspremie som grundar sig på avtal om försäkring mot djursjukdomar. (Nytt 2 mom.)

För att skattefrihet ska gälla förutsätts att den som bedriver jordbruk har färre än 250 anställda och en årsomsättning som inte överstiger 50 miljoner euro eller en balansomslutning som inte överstiger 43 miljoner euro.

Skattefriheten gäller inte för en försäkringspremie, om den som bedriver jordbruk på det sätt som avses i artikel 1.4 c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget är i ekonomiska svårigheter eller om den som bedriver jordbruk är föremål för ett i artikel 1.4 a avsett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Med primär jordbruksproduktion avses produktion som definieras i kommissionens förordning (EU) nr 702/ 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

På stöd som avses i denna paragraf tillämpas lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001).

6 §

Den skattskyldige ska varje år meddela Skatteförvaltningen följande uppgifter i fråga om försäkringsavtal som avses i 5 §:

1) försäkringsgivarens namn och identifikation,

2) försäkringstagarens namn och identifikation,

3) försäkringstagarens typ av företag,
4) region där försäkringstagaren är belägen,
5) försäkringstagarens verksamhetsområde,
6) försäkringspremiens belopp,
7) den skatt som borde ha betalats om försäkringspremien hade varit skattepliktig.

Uppgifterna ska meddelas för fullgörande av skyldigheten att offentliggöra information enligt artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 som avses i 5 § 4 mom.

Den skattskyldige ska utan dröjsmål underrätta Skatteförvaltningen om ändringar i de uppgifter som avses i 1 mom.

Uppgifterna förs in i ett register som förvaltas av Skatteförvaltningen. I registret kan det göras anteckningar även om andra omständigheter som inverkar på stödet.

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas för beviljande av och tillsyn över stöd samt om offentliggörande av uppgifter och om förfarandet för meddelande av uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till utgången av 2027.

Lagens 5 § 2 mom. träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet och gäller till utgången av 2027. (Nytt 2 mom.)

Lagen tillämpas på försäkringspremier som hänför sig till försäkringsperioder som börjar under lagens giltighetstid.

Betänkande FiUB 36/2018 rd

Helsingfors 22.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Harakka sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Eero Suutari saml
medlem Maria Tolppanen sd (delvis)
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Reijo Hongisto blå
ersättare Riitta Myller sd (delvis)
ersättare Eero Reijonen cent
ersättare Joona Räsänen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Mari Nuutila.